Secesyjny zawrót głowy

Tarnów znany jako *Perła renesansu* kojarzy się wielu z architekturą doby odrodzenia.

Natomiast miasto posiada także inne, bardziej współczesne, oblicze, które mogą Państwo odkryć, biorąc udział w grze miejskiej pt.: *Secesyjny zawrót głowy.*

Parę słów o secesji

Secesja to okres w dziejach sztuki, kiedy artyści dążyli do stworzenia nowego stylu, bez kopiowania poprzednich wzorców, jak to miało miejsce dziewiętnastowiecznym historyzmie. Ramy czasowe secesji przypadają na lata 1890 – 1925, a jej rozkwit – na rok 1905.

Styl ten charakteryzował się abstrakcyjną formą o bogatej ornamentyce. Dominuje krzywa, falująca linia i wyraźny kontur. Ornamentyka czerpie ze świata flory i fauny, gdyż sztuka ma naśladować procesy natury. Obok nurtu organicznego rozwija się również odmiana geometryczna reprezentowana m.in. przez artystów wiedeńskich.

Secesja wiedeńska – stosuje linię prostą oraz proste figury i bryły geometryczne (prostokąt, kwadrat, sześcian, kula). Oszczędne stosowanie ornamentu, tzw. amor vacui, powoduje jego redukcję do pewnych określonych miejsc na fasadzie budynku lub powierzchni mebla. Zamiłowanie do płaskości i pionu powoduje zanik motywów roślinnych i zwierzęcych.

Przy wyborze motywów roślinnych i zwierzęcych na pierwszym miejscu nie stawiono symboliki danej rośliny czy zwierzęcia, ale brano pod uwagę jego wygląd, urodę i kolorystykę. Dlatego w secesji ulubionymi motywami były min. rośliny o płynnej, giętkiej linii oraz pastelowej lub opalizującej kolorystyce.

Wśród nich były irysy, kasztanowce, róże, słoneczniki, nasturcje, maki. Świat fauny opanowały jaszczurki, pawie, łabędzie, ważki oraz sowy.

W środowisku wiedeńskim stosowano motywy antropomorficzne, maszkarony i elementy geometryczne.

Jak grać?

Poniżej znajdują się informacje (nazwa ulicy wraz z numerem budynku), dzięki którym Państwo dotrą do najpiękniejszych i najciekawszych kamienic secesyjnych w naszym mieście. Informacje te są opatrzone paroma zdaniami dotyczącymi historii lub cech stylowych danego budynku.

Należy dotrzeć do tych kamienic, zrobić po jednym zdjęciu każdego budynku – na dowód, że Państwo wykonali zadanie i wysłać na adres e-mailowy:k.smolka@muzeum.tarnow.pl, w tytule maila pisząc *Secesyjny zawrót głowy*.

Pozostałe szczegóły

Grę można pobrać w tarnowskich Oddziałach MOT: Ratusz - Rynek 1, Siedziba Główna - Rynek 3, M. Etnograficzne - ul. Krakowska 10, Galeria Panorama – pl. Dworcowy 1.

Zdjęcia należy wysłać wraz ze zgodą na przetwarzanie Państwa danych osobowych. Zgoda wraz z regulaminem jest dostępna również na naszej stronie muzealnej www.muzeum.tarnow.pl

W poruszaniu się po Tarnowie pomogą państwu bezpłatne plany miasta dostępne w Informacji Turystycznej Rynek 7 i w większości naszych tarnowskich oddziałów.

Gra organizowana jest w miesiącach lipiec i sierpień 2018.

Więcej szczegółów znajdą Państwo w regulaminie na naszej stronie internetowej www.muzeum.tarnow.pl.

W razie pytań proszę pisać na: k.smolka@muzeum.tarnow.pl

Plac Dworcowy 1

Obecny budynek dworca powstał w latach 1906 -1910, w oparciu o projekt E. Baudischa z Ministerstwa Kolei Żelaznych w Wiedniu. Budowla skomponowana jest między innymi z trzech dużych pawilonów umieszczonych na jednej linii, z tym ze środkowy dominuje nad pozostałymi swym rozmiarem i kopulastym dachem mansardowym.

Pierwotnie wnętrze budynku miało bogaty secesyjny wystrój: rzeźbione drzwi, witraże w oknach, sztukaterie, kandelabry to tylko niektóre elementy wystroju, w którym odbijała się secesja.

Na ścianach wisiały obrazy z pejzażami górskimi Tatr i Pienin. Wiele elementów wyposażenia zachowało się do dziś.

Budynek dworca jest przykładem secesji wiedeńskiej, która wyraża się zredukowaną ornamentyką, prostotą, liniami prostymi i zamiłowaniem do brył geometrycznych. Na fasadzie budynku widoczne są również koła zw. Wiedeńskie, wykorzystane jako element dekoracji.

ul. Brodzińskiego 16

Kamienica wzniesiona w 1905 r. Otwory okienne i drzwiowe pięknie zdobione, wejście główne zwieńczone podkowiastym łukiem – charakterystycznym dla secesji. Styl ten upodobał sobie m.in. ornamentykę roślinną i również na owym budynku możemy zauważyć tego typu ozdoby – nie tylko na elewacji, ale znajdziemy je również wkomponowane m.in. w metalowe elementy balustrad balkonów. Opływowe są linie podziałów okiennych i drzwiowych. Dominują liście i owoce kasztanowca.

ul. Brodzińskiego 20

Budynek z 1905 roku, który pomimo swego zniszczenia zachwyca elementami secesyjnymi. W pierwszej kolejności zauważamy łuk podkowiasty, który wieńczy główne wejście. Elementy geometryczne tak charakterystyczne dla secesji wiedeńskiej przeplatają się w płynnymi wiciami roślinnymi.

ul. Brodzińskiego 21

Kamienica powstała w 1912 roku, autor Franciszek Hackbeil. Jej charakterystyczną cechą jest loggia i podkowiaste wypukłości wokół niej. Wśród różnorodnej dekoracji sztukatorskiej szczególnie wyróżniają się motywy roślinne w postaci stylizowanych liści i owoców kasztanowca.

ul. Legionów 14 i 16

Kamienica z ok. 1905 roku. Jej atuty stanowią ładne, secesyjne balustrady balkonów oraz dekoracja w postaci prostokątnych płycin wypełnionych stylizowanymi różami.

ul. Sowińskiego 11

Willa dr. Zygmunta Dzikowskiego – teścia słynnego wynalazcy Jana Szczepanika. Budynek zaprojektowany przez Augusta Tarkowskiego w 1907 roku. Narożna wieża jest elementem najbardziej charakterystycznym dla budynku, który również jest urozmaicony przez uskoki elewacji i loggie. Do wykończenia zostały zastosowano różne materiały, takie jak cegła i jasne tynki. Dekorację stanowią typowe dla secesji ludzkie głowy, wiedeńskie koła, pionowe listwy oraz elementy roślinne (m.in. liście kasztanowca). Niektóre otwory okienne architekt zwieńczył podkowiastymi łukami.

ul. Chopina 11

Dom słynnego polskiego wynalazcy Jana Szczepanika, który mógł się poszczycić wynalazkami z takich dziedzin jak: tkactwo, barwna fotografia, telewizja, telegraf bez drutu, kamizelka kuloodporna. Jego ciało spoczywa na cmentarzu starym w Tarnowie w kaplicy Dzikowskich, z których pochodziła jego żona Wanda.

Budynek, w którym mieszkał wraz z rodziną od 1915 roku, powstały w 1912 r. Projektantem był Franciszek Hackbeil młodszy.